

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 23 april 2009
Ons kenmerk 16/5.3/2009004202
Behandeld door de heer R.J.J. Hartsuiker (0592) 36 57 03
Onderwerp: Decentralisatie taken en bevoegdheden luchtvaart van Rijk naar provincie

Geachte voorzitter/leden,

Op 10 februari 2006 is door het ministerie van Verkeer & Waterstaat het wetsvoorstel Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens (RBML) ingediend. Het wetsvoorstel is op 18 oktober 2007 met inachtneming van enkele amendementen aanvaard door de Tweede Kamer. Op 16 november 2008 heeft ook de Eerste Kamer ingestemd met het wetsvoorstel RBML. Naar verwachting treedt de wet RBML in het najaar van 2009 in werking, waarmee de provincies bevoegd gezag worden voor alle burgerluchthavens in Nederland, behalve Schiphol en zes regionale luchthavens, waaronder Groningen Airport Eelde, die van nationale betekenis zijn. De taken en bevoegdheden voor deze luchthavens blijven bij het Rijk.

Veranderingen door de RBML

Bij de inwerkingtreding van de wet RBML worden de provincies het bevoegde gezag om beslissingen te nemen over de milieugebruiksruimte (geluid, externe veiligheid, aantal vliegbewegingen) en de ruimtelijke inpassing, oftewel het zogenaamde 'landzijdige' gebruik per luchthaventerrein. De 'luchtzijdige' aspecten (oftewel het luchtruimgebruik en alle veiligheidsaspecten anders dan externe veiligheid) blijven een Rijksverantwoordelijkheid. Handhaving van de besluiten met betrekking tot 'landzijdige' aspecten is daarbij ook een provinciale verantwoordelijkheid. Het provinciale bestuur kan met deze bevoegdheden bepalen of luchthavens kunnen groeien of juist niet. Bovendien kan zij bepalen of en waar eventueel nieuwe luchthavens kunnen worden gelokaliseerd.

Kern van het nieuwe bevoegde gezag door de provincie is het opstellen en handhaven van luchthavenbesluiten, luchthavenregelingen en ontheffingen voor luchtvaartactiviteiten van tijdelijke en uitzonderlijke aard.

Luchthavenbesluiten

Voor luchthavens waarvan de geluidscontour en/of externe veiligheidscontour zich uitstrekt buiten de terreingrenzen dient een luchthavenbesluit te worden vastgesteld. Provinciale Staten stellen deze luchthavenbesluiten bij verordening vast. Het luchthavenbesluit bevat bepalingen betreffende het luchthavenverkeer (vliegbewegingen), de ruimtelijke indeling van het gebied van en rond de luchthaven en grenswaarden en regels met het oog op de geluidsbelasting en de externe veiligheid. Daarnaast dient een luchtvaartbesluit ook voorwaarden te bevatten met betrekking tot de vliegveiligheid, bijvoorbeeld obstakelvrije gebieden en hoogtebeperkingen van gebouwen in verband met de vliegveiligheid of de goede werking van de apparatuur voor luchtverkeerscommunicatie, -navigatie of – begeleiding. Voor een luchthaven met een luchthavenbesluit wordt ook een zogeheten Commissie Regionaal Overleg (CRO) ingesteld die in de plaats komt van de huidige artikel 28-commissie. In de provincie Drenthe komt Vliegveld Hoogeveen in aanmerking voor een luchthavenbesluit.

Luchthavenregelingen

Voor luchthavens zonder ruimtelijke impact buiten de terreingrenzen (zowel de geluidscontour als de externe veiligheidscontour valt op of binnen het luchthaventerrein) dient een luchthavenregeling te worden vastgesteld. Provinciale Staten stellen ook deze luchthavenregelingen bij verordening vast. De eisen aan deze regelingen zijn identiek aan die van luchthavenbesluiten. Het belangrijkste verschil met een luchthavenbesluit is de afwezigheid van een ruimtelijke doorwerking buiten het luchthaventerrein, waardoor een mer-procedure kan uitblijven. Per wettelijke definitie voldoet een luchthavenregeling in ieder geval voor startvelden voor luchtballonnen, zweefvliegerterreinen en vliegvelden uitsluitend gebruikt door micro light aeroplanes (MLA's), of een combinatie daarvan.

Voor helihavens en helideks geldt dat niet op voorhand te zeggen is of een luchthavenbesluit dan wel een luchthavenregeling nodig is, omdat dit afhankelijk is van de intensiteit van het gebruik. Separate velden ten behoeve van modelvliegen blijven vooralsnog onder verantwoordelijkheid van de gemeenten vallen.

Ontheffingen voor luchtvaartactiviteiten van tijdelijke en uitzonderlijke aard

In principe staat de wet niet toe dat er gestart van of geland wordt op een niet-luchthaventerrein. Er kan door Gedeputeerde Staten echter een ontheffing worden verleend van dit verbod. Het betreffende terrein dient dan te voldoen aan een aantal in een AMvB vastgelegde inrichtingseisen (die overigens per luchtvaartuig kunnen verschillen). De ontheffing geldt voor tijdelijk en uitzonderlijk gebruik (bijv. rondvluchten houden met een helikopter vanaf een voetbalveldje gedurende één dag of het vertrek van een luchtballon vanaf een perceel weiland). Wel zal de burgemeester van de gemeente waar het terrein is gelegen in verband met de openbare orde en veiligheid worden gevraagd om een verklaring van geen bezwaar.

Met de besluitvorming over ontheffingen voor tijdelijk en uitzonderlijk gebruik krijgt de provincie als eerste te maken. Besluitvorming in de vorm van het vaststellen van een luchthavenbesluit of luchthavenregeling over permanente luchthaventerreinen dient binnen de in de wet gestelde termijn te gebeuren. Voor Vliegveld Hoogeveen bedraagt

die termijn 5 jaar. Voor de overige permanente luchthaventerreinen – afhankelijk van het gebruik – 2 (luchthavenbesluit) respectievelijk 1 jaar (luchthavenregeling).

Naar een beleidsvisie regionale luchtvaart

Om proactief op de nieuwe taken en bevoegdheden ten aanzien van luchtvaart in te kunnen spelen en om de provinciale organisatie in staat te stellen adequaat te opereren op het moment dat de decentralisatie in werking treedt, is het noodzakelijk een integrale beleidsvisie regionale luchtvaart op te stellen. Daarin geeft de provincie Drenthe weer hoe zij met luchtvaart om wil gaan. Daarnaast zal de beleidsvisie het toetsing- en referentiekader vormen bij het vormgeven en inzetten van het nieuwe instrumentarium. Bij het opstellen van de beleidsvisie regionale luchtvaart zal worden aangesloten bij de kaders die zijn gesteld vanuit het proces dat moet leiden tot een nieuw omgevingsbeleid.

Vervolprocedure/voortgang

De komende tijd zal actief worden gewerkt aan het opstellen van de beleidsvisie regionale luchtvaart. Daarbij zal tevens, samen met de Drentse gemeenten en andere relevante externe partijen, een nauwkeurige inventarisatie gemaakt van de huidige luchtvaartactiviteiten in Drenthe (zie bijlage 1 voor het voorlopige overzicht) en mogelijke toekomstige ontwikkelingen en knelpunten. Parallel hieraan wordt gewerkt aan de juridische en inhoudelijke uitwerking van het nieuwe instrumentarium. De planning is om de beleidsvisie regionale luchtvaart in het najaar van 2009 door uw staten te laten vaststellen.

Naar wij vertrouwen hebben wij u zo voldoende geïnformeerd.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
mb/coll.

OVERZICHT VAN DE HUIDIGE LUCHTHAVENTERREINEN IN DRENTHE

In deze bijlage vindt u de luchthaventerreinen in de provincie Drenthe, zoals bekend per 1 april 2009. Deze lijst kan nog worden aangevuld naar aanleiding van de inventarisatie die momenteel loopt binnen Drenthe om de bestaande terreinen, eventuele uitbreidingsplannen en nieuwe initiatieven die reeds bekend zijn, in kaart te brengen. Dit overzicht is nadrukkelijk een momentopname.

Permanent gebruikte luchthaventerreinen

1. Vliegveld Hoogeveen te Hoogeveen (gemeente Hoogeveen)

Helihavens

1. Helihaven Scheperziekenhuis te Emmen (gemeente Emmen)
2. Helihaven Wilhelminaziekenhuis te Assen (gemeente Assen)
3. Helihaven Ziekenhuis Bethesda te Hoogeveen (gemeente Hoogeveen)
4. Helihaven Diaconessenhuis te Meppel (gemeente Meppel)
5. Helihaven Van der Most te Oranje (gemeente Midden-Drenthe)
6. Helihaven HeliHolland te Emmer-Compasuum (gemeente Emmen)

Incidenteel gebruikte terreinen

1. MLA-terrein Kanaal B 77 te Emmer-Compasuum (gemeente Emmen)
2. MLA-terrein te Peest (gemeente Noordenveld)
3. Diverse terreinen voor ballonvaart (in principe alle 12 gemeenten)
4. Diverse terreinen voor incidentele helikoptervluchten ten behoeve van evenementen en manifestaties en dergelijke (bijvoorbeeld 5 mei, TT, voetbal)
5. Diverse terreinen voor overige incidentele sportactiviteiten (in principe alle 12 gemeenten)

Ten slotte is ook een nieuw initiatief bekend: een delta- annex zweefvliegcentrum in de gemeente Emmen.